

POSTANOWIENIE

Dnia 9 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 9 sierpnia 2023 r.

w sprawie D. L.

skazanego z art. 280 § 1 k.k. i in.

kasacji wniesionej przez obrońcę z urzędu skazanego od wyroku Sądu

Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2022 r., sygn. akt II AKa 460/22

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 25 lipca 2022 r.,

sygn. akt V K 195/21,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego D. L. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. W.K. z Kancelarii Adwokackiej w K. kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23% VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego D. L.**

[MT]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 lipca 2022 r. Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie o sygn. akt V K 195/21 uznał D. L. winnym popełniania czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, przy czym przyjął, że czynu tego dopuścił się będąc skazany

prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 14 grudnia 2015 roku w sprawie o sygn. akt XXI K 99/15 za czyn z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. na karę 4 lat pozbawienia wolności, którą odbył w ramach kary łącznej 18 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 27 października 2017 roku w sprawie o sygn. akt XXI K 121/17 w okresach od 19 maja 2001 roku do 5 kwietnia 2002 roku, od 30 kwietnia 2002 roku do 24 grudnia 2004 roku, od 8 stycznia 2005 roku do 12 lutego 2014 roku i od 29 sierpnia 2015 roku do 7 stycznia 2021 roku, czym wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 156 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to, na mocy art. 156 § 3 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 15 lat pozbawienia wolności.

Apelacje od ww. wyroku wnieśli prokurator i obrońca D. L.. Prokurator zarzucił rozstrzygnięciu obrazę przepisu prawa materialnego tj. art. 46 § 1 k.k. oraz obrazę przepisów postępowania tj. art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k.,

Obrońca zarzucił rozstrzygnięciu:

I. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia tj.:

1. obrazę art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, polegającej na uznaniu, że zebrany w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że oskarżony w dniu 20 marca 2021 r. w D. używał przemocy wobec S. Ż. w postaci uderzeń rękami w głowę i klatkę piersiową, czym spowodował u niego ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci ran tłuczonych głowy, złamania kości nosa, krwotoków śródczaszkowych oraz stłuczenia klatki piersiowej, co skutkowało powstaniem długotrwałej choroby realnie zagrażającej życiu i w następstwie których to obrażeń S. Ż. zmarł w dniu [...] maja 2021 r., podczas gdy brak jest bezpośrednich dowodów potwierdzających takie zdarzenie udziałem oskarżonego, oskarżony zaprzeczył by był sprawcą pobicia pokrzywdzonego, aby zrobił jakąkolwiek krzywdę pokrzywdzonemu, jednocześnie wskazał, iż rozstał się z pokrzywdzonym i zostawił pokrzywdzonego samego niepobitego, w dobrym zdrowiu i sprawnego, żadna z przesłuchiowanych w toku postępowania osób nie była świadkiem takiego zdarzenia, zarzucany czyn nie został utrwalony na żadnym nagraniu z monitoringu, natomiast kluczowe nagrania monitoringu mieszkania przy

ul. [...] w D. oraz wewnętrzny monitoring ze sklepu B. J., które mogłyby potwierdzić niewinność oskarżonego nie zostały zabezpieczone, a co za tym idzie, brak jest jakichkolwiek bezpośrednich dowodów wskazujących na sprawstwo oskarżonego, które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem doprowadziło do błędnego ustalenia kluczowej dla prawidłowego rozstrzygnięcia okoliczności a to winy oskarżonego, a następnie skazania oskarżonego;

2. obrazę art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego polegającej na uznaniu, że zebrane w sprawie dowody potwierdzają, że oskarżony w dniu 20 marca 2021 r. zabrał pokrzywdzonemu kartę bankomatową banku [...], telefon komórkowy marki J. o wartości ok. 400 zł, portfel z nieustaloną kwotą pieniędzy oraz klucze od mieszkania, podczas gdy w zgromadzonym materiale dowodowym brak jest jakiegokolwiek dowodu wskazującego na to, że oskarżony dokonał zaboru tych rzeczy, a w szczególności, że do zaboru tych rzeczy doszło przy użyciu siły, żadna z tych rzeczy nie została ujawniona u oskarżonego, żaden ze świadków nie widział tych rzeczy u oskarżonego, na znalezionym portfelu oraz kluczach nie ujawniono śladów biologicznych oskarżonego, które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem doprowadziło do błędnego ustalenia kluczowej dla prawidłowego rozstrzygnięcia okoliczności, a to, że oskarżony dokonał zaboru ww. rzeczy z użyciem siły, a następnie do skazania oskarżonego;

3. obrazę art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny złożonego przez oskarżonego pisma (karta 621) stanowiącego wniosek o dobrowolne poddanie się karze i przyjęcie przez Sąd, że pismo to miało być niejako przyznaniem się do winy oskarżonego, bowiem osoba niewinna takiego wniosku by nie złożyła, podczas gdy oskarżony konkretnie i przekonująco wyjaśnił, że złożył ten wniosek, bowiem stracił zaufanie do organów wymiaru sprawiedliwości i wiarę w możliwość uzyskania sprawiedliwego wyroku, a przez to, że był uprzednio karany założył, że w oczach Sądu jest osobą winną nawet bez przeprowadzenia szczegółowego postępowania dowodowego i nie chciał brać udziału w postępowaniu sądowym, a co za tym idzie pismo oskarżonego powinno pozostać bez wpływu na ocenę zebranego materiału dowodowego i winę oskarżonego, a prawidłowa jego analiza w kontekście wyjaśnień oskarżonego powinna prowadzić

do wniosku, że był to swego rodzaju bunt oskarżonego przeciwko niesłusznemu oskarżeniu (oskarżony początkowo nie chciał również brać udziału w postępowaniu sądowym), które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem doprowadziło do błędnego ustalenia faktycznego w postaci rzekomego potwierdzenia przez oskarżonego, iż dopuścił się zarzucanego mu czynu, a następnie skazania oskarżonego;

4. obrazę art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, polegającej na bezpodstawnym uznaniu, iż zeznania świadka B. G. są wiarygodne i przyjęcie ich za podstawę wydania zaskarżonego wyroku, podczas gdy świadek ten w postępowaniu przygotowawczym oraz sądowym zeznawała odmiennie, w postępowaniu sądowym początkowo wskazała na brak wiedzy o zdarzeniu z 20 marca 2021 r., dopiero po ponagleniach sądu podtrzymała złożone w postępowaniu przygotowawczym zeznania, zeznawała odmiennie co do własnego życia i związku z oskarżonym, zaprzeczyła aby oskarżony dostał nowe buty, by następnie na pytanie obrońcy przyznać tą okoliczność, raz wskazała, że zwierzyła się z wyznania oskarżonego co do rzekomego pobicia pokrzywdzonego siostrze D. P. a raz że E. G. (obie panie zaprzeczyły tej okoliczności), co za tym idzie należy uznać, że zeznania B. G. nie zasługują na walor wiarygodności, a co najmniej należało podejść do nich z daleko posuniętą ostrożnością zważywszy nie tylko na sprzeczności w złożonych zeznaniach ale i konflikt między nią a oskarżonym, ale również i na zeznania złożone przez świadka M. M., który rozpytywał B. G. o zdarzenie objęte niniejszym postępowaniem i który wskazał, że oskarżony *me wyjaśnił ówczesnej konkubinie co się stało*, podczas gdy B. G. twierdzi, że oskarżony tego dnia zwierzył jej się, że pokrzywdzony nie żyje, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem doprowadziło do błędnego ustalenia faktycznego kluczowej dla prawidłowego rozstrzygnięcia okoliczności - a to, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu, a następnie skazania oskarżonego;

5. obrazę art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, polegającej na bezpodstawnym uznaniu, że zeznania M. W. są wiarygodne i przyjęcie ich za podstawę wydania zaskarżonego wyroku, podczas gdy świadek ten zeznawał odmiennie wskazując w postępowaniu

przygotowawczym, że oskarżony powiedział mu, że kogoś okradł, po czym w postępowaniu sądowym zaprzeczył, aby rozmawiał z oskarżonym na temat tego skąd ma kartę bankomatową, a następnie po odczytaniu zeznań z postępowania przygotowawczego wskazał, że rozmowa ta toczyła się na ulicy, a następnie, że w mieszkaniu E. G., która zaprzeczyła aby kiedykolwiek taka rozmowa w jej mieszkaniu miała miejsce, zeznania tego świadka nie potwierdzają ani sprawstwa oskarżonego ani motywu jakim rzekomo oskarżony się kierował, nadto świadek wzywany wielokrotnie nie stawiał się do sądu unikając tym samym złożenia zeznań w postępowaniu sądowym, zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami oskarżonego świadek w dniu zdarzenia spożywał alkohol wraz z oskarżonym i pokrzywdzonym, a następnie oskarżony przekazał mu kartę bankomatową pokrzywdzonego, którą świadek wykorzystał według własnego uznania, a zdaniem oskarżonego to on mógł być sprawcą pobicia pokrzywdzonego, co miało istotny wpływ na wyniki sprawy, bowiem doprowadziło do błędnego ustalenia kluczowej dla prawidłowego rozstrzygnięcia okoliczności, a to, że oskarżony przekazał kartę bankomatową M. W. i instruował go jak ma dokonywać zakupów oraz że przekazaną kartę ukradł, a następnie skazania oskarżonego;

6. obrazę art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, polegającej na przyjęciu za podstawę ustaleń faktycznych zeznań świadka P. G. w zakresie w jakim wskazał, że świadek M. W. dysponował jakąś kartą bankomatową pomijając jednocześnie to, że świadek ten wskazał, że M. W. dysponował kartą bankomatową E. G. i robił na jej polecenie zakupy i zaprzeczył aby miał wiedzę co do tego, by oskarżony przekazał kartę bankomatową należącą do S. Ź. M. W. a ten robił na jego polecenia zakupy, a co za tym idzie, świadek nie potwierdził, by M. W. dysponował kartą pokrzywdzonego i aby dostał ją od oskarżonego, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem doprowadziło do błędnego ustalenia kluczowej dla prawidłowego rozstrzygnięcia okoliczności, a następnie skazania oskarżonego;

7. obrazę art. 167 k.p.k. poprzez niedopuszczenie z urzędu dowodu z opinii biegłego z zakresu antropologii i antroposkopii i dokonanie samodzielnych ustaleń faktycznych dotyczących tego, czy na zabezpieczonych nagraniach z monitoringu znajduje się oskarżony, podczas gdy ustalenie takie wymaga wiedzy specjalnej,

tym bardziej, że okoliczność ta stanowiła podstawę wydania zaskarżonego wyroku, a w toku postępowania nagrania z monitoringów nie zostały odtworzone i okazane żadnemu ze świadków, którzy znali oskarżonego, na nagraniu ujawniono dwie osoby, jedna osoba była ubrana w czarną kurtkę, czarne buty i spodnie a druga osoba była ubrana w jasną kurtkę oraz czarne buty i spodnie, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem doprowadziło do błędnego ustalenia kluczowej dla prawidłowego rozstrzygnięcia okoliczności, a to że osobami z nagrań z zabezpieczonego monitoringu jest oskarżony, a następnie skazania oskarżonego;

8. obrazę art. 410 k.p.k. polegającą na pominięciu przy dokonywaniu ustaleń faktycznych dowodów i okoliczności świadczących na korzyść oskarżonego a to:

- a) zeznań świadka A. U. w zakresie w jakim wskazał, że dał parę butów oskarżonemu,
- b) zeznań M. N. w zakresie w jaki wskazał, że oskarżony u niego mieszkał,
- c) zeznań świadka P. G. w zakresie w jakim wskazał, że wiedział, że M. W. dysponował kartą E. G. oraz dysponował kiedyś inną kartą, dzięki której miał wypłacić pieniądze z bankomatu,
- d) bilingów telefonicznych z numeru oskarżonego w zakresie w jakim wskazują, że w nocy z 19 na 20 marca 2021 r. oskarżony dzwonił około 15 razy do świadka B.G.,
- e) na znalezionych przez Policję rzeczach tj. na portfelu, kluczach, ale również na ubraniach pokrzywdzonego nie zidentyfikowano odcisków palców oskarżonego ani nie znaleziono śladów biologicznych oskarżonego, mimo, że ujawniono DNA innych osób,
- f) nagranie z monitoringu z mieszkania przy ul. [...] w D. zostało zabezpieczone wyłącznie w zakresie kilku minut od godziny 1.44 do godziny 2.10 (przejście osoby ujawnionej na innych nagraniach monitoringu), podczas gdy monitoring ten był skierowany w stronę miejsca ujawnienia pokrzywdzonego którego odnaleziono około 6.30 rano, od godziny 2.10 do 6.30 mogło się tam wydarzyć wiele sytuacji, przechodzić wiele osób, zabezpieczenie i obejrzenie monitoringu z większym zakresie zapewne pomogłoby w ustaleniu prawdziwego sprawcy zdarzenia, a takie działania organów ścigania świadczy o tym, że w niniejszym postępowaniu materiał dowodowy został zgromadzony zgodnie z góry przyjętą tezą co do sprawcy czynu,

g) brak zabezpieczenia monitoringu wewnętrznego ze sklepu B. J. przy ul. [...] w D., gdzie zakupy robił M. W., mimo, że właścicielka sklepu informowała, że w sklepie znajduje się monitoring wewnętrzny,

podczas gdy, wyżej wskazane dowody potwierdzają całokształt okoliczności faktycznych przedstawionych przez oskarżonego w jego pisemnym wniosku dowodowym z 17 lutego 2022 r., pokazują kontekst zdarzeń, a przede wszystkim, iż oskarżony nie popełnił zarzucanego mu czynu, jak i to, że zeznania B. G. są niewiarygodne i sprzeczne z innym zebrany w sprawie materiałem dowodowym, a organy ścigania zebrały materiał dowodowy pod przyjętą z góry tezę, że sprawcą czynu jest mężczyzna ujawniony na nagraniach z monitoringu, którym to mężczyzną zdaniem Sądu I instancji jest oskarżony;

9.obrazę art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z uzupełniających zeznań B. G., podczas gdy mimo stanowiska Sądu Okręgowego w Katowicach dowód ten był możliwy do przeprowadzenia, świadek stawiała się na pierwsze przesłuchanie dobrowolnie, Sąd nie wyczerpał wszelkich możliwości umożliwiających sprowadzenie świadka celem przesłuchania, natomiast okoliczność na jaką miała zeznawać uzupełniając B. G. była istotna, bowiem świadek zataiła, że w dniu pobicia pokrzywdzonego była w stałym kontakcie telefonicznym z oskarżonym, który ostatni telefon wykonał do niej o 3.18, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem doprowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego niniejszej sprawy i uznania, że oskarżony w dniu 20 marca 2022 r. nocował u B. G. a po powrocie do domu zwierzył jej się z popełnionego czynu, a następnie skazania oskarżonego;

10. obrazę art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku oskarżonego o przeprowadzenie badania wariograficznego, podczas gdy dowód ten został zgłoszony jeszcze przed rozpoczęciem przewodu sądowego a byłby przydatny do stwierdzenia takich okoliczności jak ewentualny związek oskarżonego ze zdarzeniem, w następstwie którego śmierć poniósł S. Ż., tego jakie były reakcje organiczne oskarżonego na określone zadawane mu pytania dot. tych zdarzeń, które odzwierciedlają stosunek emocjonalny oskarżonego do tych zdarzeń, które okoliczności zostały wskazane we wniosku dowodowym obrońcy, co niewątpliwie pomogłoby w prawidłowej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego i

ustaleniu prawdy materialnej, zaniechanie przeprowadzenia tego dowodu naruszyło obowiązek dowodu Sądu, jak również zasadę prawdy materialnej i obiektywizmu, rozumianych jako weryfikacja oraz ustalenie okoliczności zarówno korzystnych jak i niekorzystnych dla oskarżonego;

11. obrazę art. 192 § 1 k.p.k. i 193 k.p.k. poprzez bezzasadną odmowę (pominięcie) przesłuchania świadka B. G. oraz świadka M. W. z udziałem biegłego psychologa, a następnie wydanie opinii przez biegłego na okoliczność stanu psychicznego ww. świadków, zdolności postrzegania i odtwarzania spostrzeżeń, tendencji do konfabulacji oraz tego, czy świadek składając zeznania pozostaje pod wpływem osób trzecich i ewentualnie których, podczas gdy z okoliczności sprawy jasno wynika, że osoby te cierpią na chorobą alkoholową, co wraz z postawą świadków wywołuje uzasadnione wątpliwości co do ich stanu psychicznego, stanu ich rozwoju, ograniczenia zdolności postrzegania, tym bardziej, że świadkowie zeznawali odmiennie w postępowaniu przygotowawczym, nie stawiali się do sądu, zmieniali treść zeznań, niechętnie odpowiadali na pytania a wręcz w przypadku B. G. trudno było uzyskać jakąkolwiek odpowiedź, co zaś było okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, bowiem byli to kluczowi świadkowie, którzy bezpośrednio pomówili oskarżonego, a co do ich wiarygodności i możliwości spostrzegania i zapamiętywania zdarzeń istnieją uzasadnione wątpliwości;

12. obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegającą na błędnej, tj. dowolnej a nie swobodnej ocenie opinii biegłej z zakresu medycyny sądowej dokonanej wbrew wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego, poprzez uznanie tej opinii jako jasnej, spójnej i logicznej, a tym samym jako dowodu przemawiającego za sprawstwem i winą oskarżonego w przypisanej mu zbrodni, podczas gdy prawidłowa ocena przywołanej opinii, w szczególności okoliczność rozbieżnych ocen i wniosków zawartych w tejże opinii zasadniczej oraz opinii uzupełniającej w formie ustnego przesłuchania biegłej wskazuje, że opinię tę należy uznać jako niespójną i niekonsekwentną, a przez to mogącą stanowić podstawy do przypisania oskarżonemu czynu opisanego w punkcie 1 zaskarżonego wyroku;

II. na podstawie art. 427 § 2 w zw. z 438 pkt 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mających wpływ na jego treść poprzez:

1. błędne uznanie, iż pokrzywdzony S. Ż. powiedział oskarżonemu w dniu 19 marca 2021 r, że ma na koncie trochę pieniędzy oraz że kiedy oskarżony i pokrzywdzony dojechali do D. oskarżony zażądał od pokrzywdzonego numeru PINu do karty bankomatowej, podczas gdy żaden dowód zgromadzony w niniejszym postępowaniu takiej okoliczności nie potwierdza, a stwierdzenie to stanowi wyłącznie niedopuszczalne domniemanie/przypuszczenie/uzupełnienie stanu faktycznego Sądu, a oskarżony wyraźnie zaprzeczał takiej okoliczności,
2. błędne uznanie, iż oskarżony w skutek odmowy podania mu przez pokrzywdzonego PINu do karty bankomatowej pobił go, uderzając w okolice głowy i klatki piersiowej, czym spowodował u S. Ż. ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci ran tłuczonych głowy, złamania kości nosa, krwotoków śródczaszkowych oraz stłuczenia klatki piersiowej, co spowodowało powstaniem długotrwałej choroby realnie zagrażającej życiu, a następnie w tym stanie pozostawił go leżącego w zarośniętym miejscu, przy murku na mało uczęszczanej drodze w D. na ul. [...], podczas gdy oskarżony zaprzeczył takiej okoliczności, a żaden ze zgromadzonych w niniejszym postępowaniu dowodów nie potwierdził, że to oskarżony był sprawcą pobicia pokrzywdzonego, oskarżony wyjaśnił, że rozstał się z pokrzywdzonym, kiedy ten był w dobrym zdrowiu, niepobity i sprawny, sam fakt, że oskarżony i pokrzywdzony spędzili wspólnie noc z 19/20 marca 2021 r. nie przesądza o tym, że oskarżony pobił pokrzywdzonego,
3. błędne uznanie, iż oskarżony zabrał pokrzywdzonemu S. Ż. przy użyciu przemocy kartę bankomatową Bank, telefon komórkowy i pieniądze z portfela w nieznanej kwocie, portfel oraz klucze wyrzucił, podczas gdy oskarżony zaprzeczył takiej okoliczności, na portfelu oraz kluczach nie znaleziono odcisków palców oraz śladów biologicznych oskarżonego, ww. rzeczy nie ujawniono przy oskarżonym ani żaden świadek nie widział ich u oskarżonego,
4. błędne uznanie, że oskarżony w nocy 20 marca 2022 r. wrócił do B. G. i opowiedział jej że zabił człowieka, z którym wcześniej u niej był, mówił, że pójdzie siedzieć, że było to w jakimś lasku i że pokłócili się o PIN do karty, a następnie powiedział, że w celu zatarcia śladów wyrzuci swoje buty, co uczynił, podczas gdy oskarżony tej nocy spał u M. N., co za tym idzie nie mógł się zwierzyć B. G., tym bardziej, że zarzuczonego mu czynu nie popełnił, a zeznania B. G. są

niewiarygodne, sprzeczne i nieprawdziwe, mają na celu pomówienie oskarżonego z którym świadek była skonfliktowana,

5. błędne uznanie, że oskarżony przekazał kartę bankomatową M. W. z prośbą o dokonanie na jego rzecz zakupów spożywczych oraz że powiedział mu, że ukradł tę kartę, podczas gdy oskarżony zaprzeczył takiej okoliczności, a M. W. zeznał, że nie wiem skąd oskarżony miał kartę i nie rozmawiał z nim nigdy na ten temat, a zeznania M. W. są niewiarygodne, sprzeczne i nieprawdziwe,

6. błędne uznanie, że zebrany w sprawie materiał dowodowy w wystarczającym stopniu dowodzi sprawstwa oskarżonego co do spowodowania u pokrzywdzonego obrażeń skutkujących chorobę realnie zagrażającą jego życiu, co spowodowało śmierć pokrzywdzonego, podczas gdy niezasadne jest przyjęcie, że powstałe u pokrzywdzonego obrażenia w postaci ran tłuczonych głowy, złamania kości nosa, krwotoków śródczaszkowych, stłuczenia klatki piersiowej należy rozumieć jako choroba zagrażająca życiu, przyczyną zgonu była zapalenie opon mózgowych oraz zapalenie płuc, na które to choroby oskarżony nie miał żadnego wpływu i nie mógł obejmować świadomością wywołania u pokrzywdzonego takiej choroby, a zadanie ciosów w głowę i klatę piersiową samo w sobie nie może stanowić dowodu działania oskarżonego z zamiarem spowodowania u pokrzywdzonego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, a w konsekwencji, oskarżanemu można by przepisać co najwyżej spowodowanie u pokrzywdzonego uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu art. 157 § 1 k.k.

Wyrokiem z 22 grudnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie o sygn. akt II AKa 460/22 zmienił wyrok sadu I instancji, w ten sposób, że w pkt 1 uzupełnił podstawę prawną wymiaru kary o przepis art. 64 § 2 k.k., a w pkt 3 zasądził dodatkowo od oskarżonego D. L. na rzecz K. Ż. środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody w kwocie 400 złotych.

Kasację od wyroku wniósł obrońca D. L. i zarzucił rozstrzygnięciu:

I. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. poprzez brak należytej kontroli instancyjnej poprzez nierozpoznanie lub nieodpowiednim uwzględnieniem wskazanych okoliczności i wyłączenie lakonicznym odniesieniem się do wskazanych przez obrońcę zarzutów, w szczególności:

1. obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia tj.:

obrazy art. 7 k.p.k. co wyrażało się w dokonaniu dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, polegającej na:

- a. uznaniu, że zebrany w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że oskarżony w dniu 20 marca 2021 r. w D. używał przemocy wobec S. Ż. w postaci uderzeń rękami w głowę i klatkę piersiową, czym spowodował u niego ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci ran tłuczonych głowy, złamania kości nosa, krwotoków śródczaszkowych oraz stłuczenia klatki piersiowej, co skutkowało powstaniem długotrwałej choroby realnie zagrażającej życiu i w następstwie których to obrażeń S. Ż. zmarł w dniu 14 maja 2021 r.,
- b. uznaniu, że zebrane w sprawie dowody potwierdzają, że oskarżony w dniu 20 marca 2021 r. zabrał pokrzywdzonemu kartę bankomatową banku, telefon komórkowy marki J. o wartości ok. 400 zł, portfel z nieustaloną kwotą oraz klucze od mieszkania,
- c. uznaniu, iż zeznania świadka B. G. są wiarygodne i przyjęcie ich za podstawę wydania zaskarżonego wyroku,
- d. uznaniu, że zeznania M. W. są wiarygodne i przyjęcie ich za podstawę wydania zaskarżonego wyroku,
- e. przyjęciu za podstawę ustaleń faktycznych zeznań świadka P. G. w zakresie w jakim wskazał, że świadek M. W. dysponował jakąś kartą bankomatową pomijając jednocześnie to, że świadek ten wskazał, że M. W. dysponował kartą bankomatową E. G.,
- f. uznaniu, że zebrany w sprawie materiał dowodowy w wystarczającym stopniu dowodzi sprawstwa oskarżonego co do spowodowania u pokrzywdzonego obrażeń skutkujących chorobę realnie zagrażającą jego życiu, co spowodowało śmierć pokrzywdzonego, podczas gdy niezasadne jest przyjęcie, że powstałe u pokrzywdzonego obrażenia w postaci ran tłuczonych głowy, złamania kości nosa, krwotoków śródczaszkowych, stłuczenia klatki piersiowej należy rozumieć jako choroba zagrażająca życiu, przyczyną zgonu było zapalenie opon mózgowych oraz zapalenie płuc, na które to choroby oskarżony nie miał żadnego wpływu i nie mógł obejmować świadomością wywołania u pokrzywdzonego takiej choroby, a zadanie ciosów w głowę i klatkę piersiową samo w sobie nie może stanowić dowodu działania oskarżonego z zamiarem spowodowania u pokrzywdzonego ciężkiego

uszczerbku na zdrowiu, a w konsekwencji, oskarżanemu można by przepisać co najwyżej spowodowanie u pokrzywdzonego uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu art. 157 § 1 k.k.

2. obrazy art. 167 k.p.k. poprzez niedopuszczenie z urzędu dowodu z opinii biegłego z zakresu antropologii i antroposkopii i dokonanie samodzielnych ustaleń faktycznych dotyczących tego, czy na zabezpieczonych nagraniach z monitoringu znajduje się oskarżony,

3. obrazy art. 410 k.p.k. polegającą na pominięciu przy dokonywaniu ustaleń faktycznych dowodów i okoliczności świadczących na korzyść oskarżonego a to:

a. zeznań M. N. w zakresie w jaki wskazał, że oskarżony u niego mieszkał,

b. zeznań świadka P. G. w zakresie w jakim wskazał, że wiedział, że M. W. dysponował kartą E. G. oraz dysponował kiedyś inną kartą, dzięki której miał wypłacić pieniądze z bankomatu,

c. na znalezionych przez Policję rzeczach tj. na portfelu, kluczach, ale również na ubraniach pokrzywdzonego nie zidentyfikowano odcisków palców oskarżonego ani nie znaleziono śladów biologicznych oskarżonego, mimo, że ujawniono DNA innych osób,

d. nagranie z monitoringu z mieszkania przy ul. [...] w D. zostało zabezpieczone wyłącznie w zakresie kilku minut od godziny 1.44 do godziny 2.10 (przejście osoby ujawnionej na innych nagraniach monitoringu), podczas gdy monitoring ten był skierowany w stronę miejsca ujawnienia pokrzywdzonego którego odnaleziono około 6.30 rano, od godziny 2.10 do 6.30 mogło się tam wydarzyć wiele sytuacji, przechodzić wiele osób, zabezpieczenie i obejrzenie monitoringu z większym zakresem zapewne pomogłoby w ustaleniu prawdziwego sprawcy zdarzenia, a takie działania organów ścigania świadczy o tym, że w niniejszym postępowaniu materiał dowodowy został zgromadzony zgodnie z góry przyjętą tezą co do sprawcy czynu,

e. brak zabezpieczenia monitoringu wewnętrznego ze sklepu B. J. przy ul. [...] w D. , gdzie zakupy robił M. W., mimo, że właścicielka sklepu informowała, że w sklepie znajduje się monitoring wewnętrzny,

4. obrazy art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z uzupełniających zeznań B. G.,

5. obrazy art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku oskarżonego o

przeprowadzenie badania wariograficznego,

6. obraży art. 192 § 1 k.p.k. i 193 k.p.k. poprzez bezzasadną odmowę (pominięcie) przesłuchania świadka B. G. oraz świadka M. W. z udziałem biegłego psychologa, a następnie wydanie opinii przez biegłego na okoliczność stanu psychicznego ww. świadków, zdolności postrzegania i odtwarzania spostrzeżeń, tendencji do konfabulacji oraz tego, czy świadek składając zeznania pozostaje pod wpływem osób trzecich i ewentualnie których,

7. rażącą niewspółmierności (surowości) wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności w wymiarze 15 lat poprzez brak należytego uwzględnienia dyrektyw wymiaru kary, w szczególności sąd I i II instancji nadał nadmierne znaczenie okolicznościom obciążającym oskarżonego, w tym m.in. to, że oskarżony działał z niskich pobudek, podczas gdy brak jest dowodu potwierdzającego, że oskarżony dokonał zaboru rzeczy należących do pokrzywdzonego, że naraził na wiele problemów świadka M. W., podczas gdy świadek jest osobą dorosłą i ma rozeznanie własnych czynów a działał samodzielnie, celem uzyskania korzyści majątkowej w postaci alkoholu dla siebie i swojej znajomej, że przeznaczył uzyskane pieniądze na używki, podczas gdy lista zakupów zawierała również inne produkty żywnościowe, pomijając przy tym okoliczności łagodzące takie jak chociażby wyrażenie przez oskarżonego żalu i współczucia z powodu śmierci S. Ż.. Nadto, zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

II. rażące naruszenie prawa karnego procesowego, mogące mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to:

1. naruszenie art. 201 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu medycyny sądowej, podczas gdy w ocenie oskarżonego przeprowadzenie ww. dowodu było konieczne dla prawidłowego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, bowiem prawidłowa ocena opinii zalegającej w aktach sprawy, w szczególności okoliczność rozbieżnych ocen i wniosków zawartych w tejże opinii zasadniczej oraz opinii uzupełniającej w formie ustnego przesłuchania biegłej wskazuje, że opinię tę należy uznać jako niespójną i niekonsekwentną, a przez to nie mogącą stanowić podstawy do przypisania oskarżonemu czynu opisanego w punkcie 1 wyroku Sądu Okręgowego w

Katowicach, V Wydział Karny z dnia 25 lipca 2022 r., a nadto opinia ta nie odpowiadała jednoznacznie na zagadnienia wskazane w apelacji obrońcy oskarżonego;

2. naruszenie art. 167 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z opinii biegłego z zakresu antropologii i antroposkopii i dokonanie samodzielnych ustaleń faktycznych dotyczących tego, czy na zabezpieczonych nagraniach z monitoringu znajduje się oskarżony podczas gdy ustalenie takie wymaga wiedzy specjalnej, tym bardziej, że okoliczność ta stanowiła podstawę wydania zaskarżonego wyroku, a w toku postępowania nagrania z monitoringów nie zostały odtworzone i okazane żadnemu ze świadków, którzy znali oskarżonego, na nagraniu ujawniono dwie osoby, jedna osoba była ubrana w czarną kurtkę, czarne buty i spodnie a druga osoba była ubrana w jasną kurtkę oraz czarne buty i spodnie, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem doprowadziło do błędnego ustalenia kluczowej dla prawidłowego rozstrzygnięcia okoliczności, a to że osobami z nagrań z zabezpieczonego monitoringu jest oskarżony, a następnie skazania oskarżonego.

Autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, II Wydział Karny z dnia 22 grudnia 2022 r., sygn. akt II AKa 460/22 w zaskarżonym zakresie.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego jest oczywiście bezzasadna, dlatego została oddalona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Dotyczy to uchybień sądu odwoławczego, to bowiem od orzeczenia sądu odwoławczego przysługuje wskazany nadzwyczajny środek zaskarżenia. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, Sąd Najwyższy nie jest uprawniony dokonywać w ramach postępowania kasacyjnego ponownej oceny dowodów i na tej podstawie

kontrolować prawidłowość poczynionych ustaleń faktycznych. Postępowanie kasacyjne nie może bowiem polegać na ponownej apelacyjnej kontroli orzeczenia i nie może być traktowane jako trzecia instancja. Sąd Najwyższy, orzekając w trybie kasacji nie jest władny dokonywać ponownej oceny dowodów i na podstawie własnej oceny kontrolować poprawności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Zadaniem Sądu Najwyższego jest jedynie sprawdzenie, czy dokonując ustaleń faktycznych orzekające w obu instancjach sądy nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł procedowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść wyroku. Innymi słowy, kontroli podlegają nie same ustalenia faktyczne, ale sposób ich dokonania (*tak: wyrok SN z 6.09.1996 r., II KKN 63/96, OSNKW 1997, nr 1-2, poz. 11.*)

Należy wskazać również, że powtórzenie w skardze kasacyjnej argumentacji prezentowanej uprzednio w apelacji może być skuteczne tylko wówczas, gdy sąd odwoławczy nie rozpozna należycie wszystkich zarzutów i nie odniesie się do nich w uzasadnieniu swojego orzeczenia w sposób zgodny z wymogami określonymi w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. (*tak: postanowienie SN z 24.11.2016 r., II KK 322/16, LEX nr 21926520*).

Obrońca zarzuciła rozstrzygnięciu naruszenie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. Zgodnie z orzecznictwem o obrazie ww. przepisu można mówić wtedy, gdy sąd ogóle nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, zaś o naruszeniu przepisu art. 457 § 3 k.p.k. - gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie zawarta argumentacja odnośnie do określonego potraktowania zarzutów i wniosków apelacji (*tak: wyrok SN z 12.04.2023 r., II KK 330/22, LEX nr 3582389*). Z treści kasacji wynika, że zdaniem obrońcy naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. polega na nierozpoznaniu większości zarzutów apelacyjnych wskazanych w treści kasacji. Wskazać należy, że wywiedzione w kasacji zarzuty zostały przez skarżącego tak zredagowane, że jedyną różnicą pomiędzy zwykłym a nadzwyczajnym środkiem odwoławczym, mającą na celu nadać im kasacyjny charakter, jest rozbudowanie zarzutów o kwalifikację z art. 433 § 2 k.p.k. Wbrew twierdzeniom autora kasacji, sąd odwoławczy rozpoznał należycie i rzetelnie zarzuty zawarte w apelacji. W świetle uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie może być również mowy o naruszeniu standardów rzetelnej kontroli odwoławczej. Nie jest natomiast funkcją kontroli

kasacyjnej ponowne, dublujące niejako kontrolę apelacyjną, rozpoznanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu pierwszej instancji.

I tak, zarzuty z pkt 1 lit. a, b, c, d, e, f, kasacji opowiadają odpowiednio zarzutom z pkt I. 1, I. 2, I. 4, I. 5, I. 6 i II. 6 apelacji zostały przez sąd odwoławczy rozpoznane co znalazło swoje odzwierciedlenie w pisemnych motywach rozstrzygnięcia (str. 4-7 uzasadnienia). Rozpoznany został również zarzut naruszenia art. 167 k.p.k. – dwukrotnie wskazany w kasacji (str. 8 uzasadnienia), oraz zarzuty z pkt 4 i 5 kasacji (str.9-10 uzasadnienia). Sąd odwoławczy rozpoznał również zarzut naruszenia art. 192 k.p.k. (str. 10-11 uzasadnienia), zarzut rażącej niewspółmierności kary (pkt 7 kasacji) - str. 11- 12 uzasadnienia. Sąd *ad quem* odniósł się również w sposób rzeczowy do opinii biegłego lekarza sądowego i opinii uzupełniającej.

Analiza treści zarzutu z pkt 3 kasacji i uzasadnienia sadu odwoławczego nie pozostawia żadnych wątpliwości co do tego, że również ten zarzut został przez sąd *ad quem* należycie rozpoznany (str. 4-9 kasacji).

Trafność i rzetelność dokonanej w toku kontroli instancyjnej oceny nie budzi, zdaniem Sądu Najwyższego, żadnych wątpliwości. Jak wskazał w uzasadnieniu sąd odwoławczy, odnosząc się do oceny materiału dowodowego i ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd I instancji ocena zeznań wszystkich świadków oraz wyjaśnień oskarżonego była trafna, mieszcząc się w granicach przyznanej sądowi swobody w ocenie dowodów. Wszystkie okoliczności podważające wiarygodność zeznań świadków, które podniosła obrońca oskarżonego nie mają znaczenia dla prawidłowości tejże oceny, zaś wzajemna zależność i uzupełnianie się omawianych dowodów pozwala w pełni na zrozumienie powodów, dla których sąd uznał zeznania świadków za wiarygodne. Sąd Apelacyjny podkreślił również, że apelujący formułując zarzuty pominął jednoznaczną wymowę przeprowadzonych dowodów, forsując tezy znajdujące oparcie wyłącznie w dowodach, które zostały przez sąd I instancji całkowicie zdezawuowane.

Konkludując, wobec wywiązania się Sądu Apelacyjnego w Katowicach z powinności wynikających z art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. we wskazywanym przez obronę zakresie, kasacja podlegała oddaleniu jako oczywiście bezzasadna, zaś skazany został zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych za

postępowanie kasacyjne w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k. Z uwagi na powyższe bezprzedmiotowe stało się rozpoznawanie wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia.

Oplata na rzecz świadczącego pomoc prawną z urzędu adw. W. K. zostały zasądzone w wysokości odpowiadającej stawkom wynikającym z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2019.18 t.j. z dnia 2019.01.040).

[SOP]

(r.g.)